

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1974-1975

22 MEI 1975

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

met het oog op de oprichting van
internationale ministercomités voor het leefmilieu.

(Ingediend door de heer Gillet.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ofschoon het woord « leefmilieu » pas in een recent verleden zijn huidige betekenis heeft gekregen, bestaan de problemen in verband met de verontreiniging en het behoud van de natuur reeds lang.

In 1273 verbood het Britse Parlement bij wet het verbranden van kolen te Londen.

In 1907 werd tegen een te Montpellier gevestigde Franse aluminiumfabriek een rechtsgeding ingesteld wegens de door haar teweeggebrachte schade.

In ons land werden in de XIXe eeuw de grote werken met het oog op de overwelving van de Zenne te Brussel aangevat, want met de ontplooiing van de stad was het voortbestaan van die open-luchtriool onduidelijk geworden. De overwelving lostte het vraagstuk op, want op enkele kilometers buiten de stad werd het water in open lucht door de bacteriën gezuiverd.

Hoe men dit verschijnsel juist noemt doet er weinig toe, want het heeft intussen aanzienlijke uitbreiding genomen.

De steden en de industrie hebben de rivieren thans zo erg vervuild dat het zelfzuiverend effect van het water doorgaans niet meer volstaat en zuiveringsstations moeten worden opgericht. Voor de waterlopen die onze grenzen overschrijden, krijgt het vraagstuk een internationale dimensie.

* * *

De duizelingwekkende toeneming der oorzaken van de verontreiniging van water en lucht kunnen dus internationale gevolgen hebben (hetgeen verklaart dat talrijke internationale instellingen zich de jongste jaren met het vraagstuk hebben beziggehouden en een steeds toenemend aantal commissies gelast hebben er oplossingen voor te vinden.

Chambre des Représentants

SESSION 1974-1975

22 MAI 1975

PROPOSITION DE RESOLUTION

en vue de la création de comités ministériels
internationaux de l'environnement.

(Déposée par M. Gillet.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Si le mot environnement n'a pris qu'à une époque récente sa signification actuelle, les problèmes de pollution et de conservation de la nature existent depuis longtemps.

En 1273, une loi du Parlement britannique interdisait de brûler du charbon à Londres.

En 1907, une usine française d'aluminium installée à Montpellier se fit intenter un procès pour les dommages qu'elle causait.

Sur le plan national, il fut procédé au XIXe siècle aux grands travaux de voûtement de la Senne à Bruxelles, car le développement urbain ne permettait plus de conserver cet égout à ciel ouvert. Le voûtement résolvait le problème, car à la sortie, en quelques kilomètres à l'air libre, l'action des bactéries de l'eau épurait celle-ci.

Toutefois, il ne s'agit pas uniquement d'une question de vocable utilisé, car le phénomène s'est considérablement amplifié.

Ainsi, les rivières subissent actuellement la pollution urbaine et industrielle à un tel degré que l'auto-épuration n'est en général plus suffisante et que des stations d'épuration sont nécessaires. En ce qui concerne les cours d'eau qui traversent les frontières, la solution du problème se place à un niveau international.

* * *

La progression vertigineuse des causes de pollution de l'eau et de l'air pouvant avoir des répercussions internationales explique que, ces dernières années, de nombreux organismes internationaux se sont penchés sur le problème et ont chargé un nombre de plus en plus grand de commissions de rechercher des solutions.

Het kan volstaan met name de instellingen te vernoemen die afhangen van de Verenigde Naties (V. N.) (Economische en Sociale Raad en Programma van de Verenigde Naties voor het Leefmilieu - P. V. N. L.); de organisatie die afhangt van de N. A. V. O. (Comité voor de uitdagingen van de moderne maatschappij, C. U. M. M.); het Comité voor het leefmilieu dat afhangt van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (O. E. S. O.); de diverse organen die afhangen van de Europese Economische Gemeenschap (E. E. G.) waarin de problemen in verband met het leefmilieu die in de Commissie onderzocht worden, eventueel aan de Raad en het Parlement worden voorgelegd; de Comités die afhangen van de Economische Commissie voor Europa (E. C. E., Genève); de comités die afhangen van de Raad van Europa.

Al die instellingen of comités hebben groepen of subgroepen opgericht die talrijke en meestal uiterst verzorgde rapporten opmaken. Die rapporten, waaraan deskundigen meewerken wier bevoegdheid boven alle twijfel verheven is, monden uit in voorstellen, wensen en resoluties.

In de praktijk constateert men spijtig genoeg vaak een gebrek aan efficiëntie. Er is altijd wel een of andere delegatie die de resolutie slechts met voorbehoud aanvaardt, die onbevoegd is om zich te verbinden, die op onderrichtingen wacht, die bijkomende inlichtingen wenst of die, wanneer zij er ten slotte mee instemt dat een beslissing wordt genomen, niets wil weten van een vaste datum waarop die beslissing effect zou sorteren.

* * *

Het komt ons derhalve voor dat niet de voorbereidende werkzaamheden, doch wel het ontbreken van conclusies moet worden aangeklaagd. Men kan wellicht betreuren dat er zoveel groepen en subgroepen zijn waarvan kan worden gevreesd dat zij bij een internationale instelling een zaak ter tafel brengen die reeds in een andere instelling onderzocht werd. Dat gevaar is in feite eerder denkbeeldig, aangezien de documenten in ruime kringen worden verspreid en de afgevaardigden bij deze of gene groep deskundigen van een internationale instelling doorgaans dezelfde zijn die door hun land naar een gelijkaardige groep van een andere internationale instelling worden gezonden. Dat komt omdat sommige landen wel in een bepaalde instelling, doch niet in een andere zitting hebben. Men kan dus niet hopen dat daar spoedig verandering zal in komen.

* * *

Ten slotte moet het mogelijk zijn een inspanning te leveren en het is wenselijk dat de verantwoordelijke ministers van verscheidene landen die met gemeenschappelijke verontreinigingsproblemen te kampen hebben, op gezette tijden bijeenkomen. Op die wijze kunnen zij, in gemeenschappelijk overleg, zo mogelijk precies dezelfde of althans gelijkaardige maatregelen nemen welke tegelijkertijd en binnen vastgestelde en redelijke termijnen van toepassing moeten zijn (koninklijk besluit of indiening van een wetsontwerp).

Een gelijkaardig advies werd in 1973 trouwens reeds uitgebracht in het meer beperkte kader van Benelux door het Stimuleringscollege, onder de titel « Advies betreffende de coördinatie in Benelux van het beleid inzake leefmilieu ». Op blz. 5 daarvan staat te lezen : « Overwegende dat die activiteiten al te zeer verspreid liggen over verschillende groepen met al de gevaren van nodeloze herhaling, weinig efficiënte vergaderingen of eenvoudigweg de uitwerking van studies zonder « follow-up », suggereert het Stimuleringscollege dat alle activiteiten in      enkele Commissie voor het Leefmilieu worden samengebundeld, die verslag uitbrengt hetzij bij een ministeriële werkgroep voor het Leefmilieu, hetzij bij de ministeriële werkgroep voor de Volksgezondheid. »

On peut citer notamment les organisations dépendant des Nations Unies (O. N. U.) (Conseil économique et social et Programme des Nations Unies pour l'environnement, P. N. U. E.); l'organisation dépendant de l'O. T. A. N. (Comité des défis de la société moderne, C. D. S. M.); le Comité de l'environnement dépendant de l'organisation de coopération et de développement économique (O. C. D. E.); les divers organes dépendant de la Communauté économique européenne (C. E. E.) où les problèmes de l'environnement examinés dans les services de la commission sont soumis éventuellement au Conseil et au Parlement, les comités dépendant de la Commission économique pour l'Europe (C. E. E./Genève); les comités dépendant du Conseil de l'Europe.

Tous ces organismes ou comités ont créé des groupes et sous-groupes qui ont rédigé de multiples rapports presque toujours extrêmement bien établis par des experts dont la compétence n'est pas en cause. Ces rapports aboutissent à des propositions, des vœux, des résolutions.

Malheureusement, sur le plan pratique, l'efficacité fait souvent défaut. Il y a toujours l'une ou l'autre délégation qui n'accepte qu'avec des réserves, qui n'a pas pouvoir d'engager, qui attend des instructions, qui doit demander des précisions supplémentaires, ou, lorsqu'elle finit par accepter qu'une décision soit prise, refuse néanmoins de fixer une date précise pour sa mise en vigueur.

* * *

Il semble donc que ce ne sont pas les travaux préparatoires qui sont en cause mais les conclusions qui font défaut. Peut-être pourrait-on regretter la multiplicité des groupes, sous-groupes qui risquent de recommander au sein d'un organisme international ce qui a déjà été traité dans un autre. En fait, ce danger n'est pas très réel, car les documents sont largement diffusés et les délégués à tel groupe d'expert d'un organisme international seront très souvent les mêmes que ceux que leur pays enverra à un groupe similaire d'un autre organisme international. Cependant, cette situation résulte du fait que certains pays figurent dans tel organisme mais pas dans tel autre. Il n'y a donc pas lieu d'espérer apporter une modification à cet état de chose.

* * *

En conclusion, un effort doit pouvoir être fait lors de la prise de décision et il est souhaitable que les ministres responsables de plusieurs pays concernés par des problèmes communs de pollution se réunissent périodiquement. Ils pourront ainsi décider en commun des mesures, identiques si possible, similaires tout au moins, mais certainement applicables simultanément dans des délais fixés et raisonnables (prise d'arrêté royal ou dépôt de projet de loi).

Une idée assez semblable a d'ailleurs déjà été   mise dans le cadre certes plus limité du Benelux, par le Collège d'impulsion Benelux dans son « Avis concernant la coordination Benelux des politiques en matière d'environnement » émis en 1973. Nous y lisons en effet à la page 5 : « Considérant que ces activités sont trop dispersées entre divers groupes avec tous les dangers de double emploi, de réunions peu efficaces et de simple élaboration d'études sans follow-up, le Collège d'impulsion suggère que toutes les activités soient concentr  es en une seule Commission pour l'environnement, qui fasse rapport soit à un groupe de travail ministériel pour l'environnement soit au groupe de travail ministériel de la Santé publique ».

De toepassing van die idee dient verder te reiken dan het kader van Benelux zonder dat daarom een bijkomende commissie gelast wordt verslag uit te brengen. Het bilateraal of, zo nodig, multilateraal ministercomité kan een beroep doen op een beperkt aantal deskundigen en de verslagen van bestaande instellingen gebruiken. Het zal zich inspannen om op korte termijn een zo groot mogelijk aantal maatregelen in werking te doen treden ten einde te voorkomen dat de verontreiniging verergert en in een tweede stadium zal het comité hetzelfde doen met die maatregelen welke een geleidelijke vermindering van de graad van verontreiniging met zich kunnen brengen.

Zo is het bij voorbeeld wenselijk verontreinigingsnormen vast te stellen die in een zo groot mogelijk aantal landen toegepast worden; het is evenwel niet noodzakelijk precies dezelfde normen te bepalen. Het verdient veeleer aanbeveling om naar omstandigheden passende in- en uitlaatnormen vast te stellen en aldus tot een aanvaardbare kwaliteit van het leefmilieu te komen.

Verder dienen de talrijke wensen betreffende de coördinatie van de ontledings- en meetmethoden in beslissingen te worden omgezet. Dat is de *conditio sine qua non* opdat de door de diverse nationale instanties genomen beslissingen kunnen steunen op dezelfde interpretaties van metingen verricht door internationale lichamen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Kamer van Volksvertegenwoordigers verzoekt de Regering met de naburige landen bilaterale overeenkomsten te sluiten met het oog op de oprichting van bilaterale ministercomités voor het leefmilieu die gelast worden gelijkaardige reglementen op te maken. Die overeenkomsten moeten bepalen dat die comités, telkens als het nodig is, met een zo ruim mogelijke multilaterale samenstelling zullen zetelen.

24 april 1975.

L'application de cette idée doit être étendue au-delà du cadre Benelux sans qu'une commission supplémentaire soit chargée de faire rapport. Le Comité ministériel bilatéral ou multilatéral, selon les nécessités, peut s'entourer directement d'un nombre restreint d'experts et utiliser les rapports des organes existants. Il s'efforcera de faire entrer en vigueur dans un délai limité le plus grand nombre possible de mesures nécessaires pour empêcher une aggravation de la pollution et, dans une seconde phase, celles qui amèneraient une réduction progressive du degré de pollution.

Par exemple, il convient d'instaurer des normes de pollution admissible qui seraient appliquées dans le plus grand nombre de pays, sans qu'il soit nécessaire d'arrêter des normes uniformes. Il est plutôt indiqué d'en arriver à une qualité admissible de l'environnement sur la base de normes de réception et d'émission adaptées aux circonstances.

Il faut aussi transformer en décision les nombreux vœux relatifs à la coordination des méthodes d'analyse et de mesure. Il s'agit d'une condition nécessaire pour que les diverses décisions nationales puissent se baser sur les mêmes interprétations de mesures émanant de sources internationales.

R. GILLET.

PROPOSITION DE RESOLUTION

La Chambre des Représentants demande au Gouvernement de conclure avec les pays voisins des conventions bilatérales en vue de la création de comités ministériels bilatéraux de l'environnement chargés d'établir des réglementations similaires. Ces conventions stipuleront que, chaque fois que ce sera nécessaire, ces comités siégeront d'une manière multilatérale aussi étendue que possible.

24 avril 1975.

R. GILLET,
J. VERROKEN,
A. DEGROEVE,
Ch. TALBOT,
R. MATTHEYSSSENS.